

Eksamensveiledning

- om vurdering av eksamensbesvarelser

LOKALT GITT SKRIFTLIG EKSAMEN

HEA2003 - Yrkesutøvelse

Eksamensveiledning for lokalt gitt skriftlig eksamen i fylkeskommunenes landssamarbeid (Vigo IKS)

Denne eksamensveiledningen gir informasjon om lokalt gitt skriftlig eksamen i landssamarbeidet, og hvordan eksamen skal vurderes. Veiledningen er for skoler, elever, privatister, lærere og foresatte. Sensorene skal bruke veiledningen som en felles referanseramme for sitt sensurarbeid.

1. Eksamensordning

Eksamenslengde: 4 timer

2. Hjelpemidler

Alle hjelpemidler er tillatt, bortsett fra åpent internett og andre verktøy som kan brukes til kommunikasjon. Hver fylkeskommune har publisert liste over tillatte nettbaserte hjelpemidler (nettressurser) som er tilgjengelig på eksamensdagen.

Noen fag avviker fra denne regelen ved at det er restriksjoner på bruk av hjelpemidler, eller at det er spesielle hjelpemidler som kreves for å løse eksamensoppgaven. Listen viser fag som avviker:

<http://www.vigoiks.no/eksamen/hjelpemidler-til-eksamen>

Eksamensoppgaver hvor det ikke er krav om spesielle hjelpemidler skal være utformet på en slik måte at det ikke er nødvendig å ha tilgang til internett eller hjelpemidler for å kunne besvare oppgavene. Det er kandidatens egen kompetanse i faget som skal prøves på eksamen.

Med utgangspunkt i eksamensordningen for faget må kandidaten selv velge hensiktsmessige hjelpemidler for å løse oppgavene. Eksempler på hjelpemidler kan være: datamaskin med filer og digitale verktøy, kalkulator, lærebok, tidligere eksamensoppgaver, notater, eksamensveiledning, utskrifter fra Internett og formelbok. Alle digitale verktøy som kandidaten vil bruke, må være installert på datamaskinen før eksamen.

3. Kommunikasjon med andre under eksamen

Det er ikke lov å kommunisere med andre under eksamen, hverken skriftlig eller muntlig.

4. Eksamensoppgaven

Eksamensoppgavene lages med utgangspunkt i læreplanens kompetansemål. De fem grunnleggende ferdighetene er en del av kompetansemålene:

- å kunne uttrykke seg muntlig (gjelder ikke på skriftlig eksamen)
- å kunne uttrykke seg skriftlig
- å kunne lese
- å kunne regne
- å kunne bruke digitale hjelpemidler

Oppgavesettet er bygd opp slik at besvarelsen skal gi grunnlag for å vurdere kandidatens individuelle kompetanse. Samlet sett kan eksamen inneholde oppgaver fra alle hovedområdene i læreplanen, men ikke nødvendigvis fra alle kompetansemålene. De fleste eksamener har alle hjelpemidler tillatt. Eksamensoppgaven bør være en åpen oppgave (case), og må utformes på en slik måte at svarene ikke kan leses direkte ut av en lærebok eller andre hjelpemidler.

Når kandidaten velger å bruke erfaringer fra egen praksis, er det viktig at hun/han beskriver klart hvilke valg som tas og de forutsetningene det arbeides ut i fra. Det er viktig å besvare det oppgaven spør om for å vise fagkompetansen sin.

Tidligere eksamensoppgaver finner du på www.vigoiks.no

5. Bruk av kilder

Hvis kandidaten bruker kilder i besvarelsen, skal disse oppgis på en slik måte at leseren kan finne fram til dem. Kandidaten skal oppgi forfatter og fullstendig tittel på lærebøker, artikler eller annen litteratur. Hvis kandidaten velger å bruke utskrift eller sitat fra nettsider, skal han/hun oppgi nøyaktig nettadresse og nedlastingsdato. Eksamensoppgavene har ikke alltid krav om bruk av kilder (tekst som er hentet fra bøker, Internett etc.), og kandidaten kan vise svært høy kompetanse til eksamen uten å bruke kilder i besvarelsen. I besvarelsen skal kandidaten vise sin egen kompetanse, med eller uten bruk av kilder.

6. Vurdering av eksamensbesvarelser og karakterbeskrivelser

Fylkeskommunene har ansvar for å sensurere besvarelsene. Spørsmål om gjennomføring og sensur av eksamen rettes til den enkelte fylkeskommune.

Forskrift til opplæringsloven §§ 3-4 og 4-4 har generelle karakterbeskrivelser for grunnopplæringen:

Karakteren 6 uttrykker at eleven har fremragende kompetanse i faget.

Karakteren 5 uttrykker at eleven har meget god kompetanse i faget

Karakteren 4 uttrykker at eleven har god kompetanse i faget

Karakteren 3 uttrykker at eleven har nokså god kompetanse i faget

Karakteren 2 uttrykker at eleven har lav kompetanse i faget

Karakteren 1 uttrykker at eleven har svært lav kompetanse i faget.

Karakterene 2-6 betyr at faget er bestått.

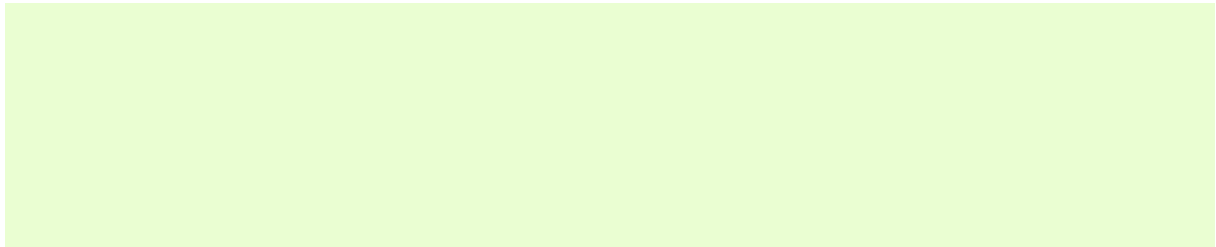
Kjennetegn på kompetanse

Hovedområde	Karakteren 5-6 Kandidaten viser fremragende eller meget god kompetanse i faget	Karakteren 3-4 Kandidaten viser god eller nokså god kompetanse i faget	Karakteren 2 Kandidaten viser lav kompetanse i faget
<i>Kompetansemål</i>			
<i>Planlegge, gjennomføre, dokumentere og vurdere eget arbeid</i>	Kandidaten skal forklare hvordan man gjennomfører et stell Kandidaten skal gi faglige begrunnelser for valg av tiltak Kandidaten skal dokumentere observasjoner Kandidaten skal drøfte eget arbeid	Kandidaten skal vise fagkunnskap i beskrivelsen av et stell og komme med eksempler på dokumentasjon Kandidaten skal vise til observasjoner og komme med noen begrunnelser på tiltak i forhold til observasjonene	Kandidaten skal beskrive ett enkelt stell og gi noen faglige begrunnelser
<i>Drøfte hva profesjonell yrkesutøvelse innebærer for helsefagarbeideren</i>	Kandidaten skal drøfte hva profesjonell yrkesutøvelse innebærer for helsefagarbeideren	Kandidaten skal definere hva som ligger i yrkesrollen, og gi eksempler på profesjonell yrkesutøvelse	Kandidaten skal kjenne til begrepet <i>profesjonell yrkesutøvelse</i>
<i>Gjøre rede for gjeldende regelverk om kvalitet i pleie- og omsorgstjenesten og</i>	Kandidaten skal drøfte hva faglig forsvarlighet og omsorgsfull helsehjelp innebærer	Kandidaten skal forklare helsefagarbeiderens rolle i forhold til kvalitet i pleie- og	Kandidaten skal vite hvor man finner gjeldene regelverk

<i>drøfte hva faglig forsvarlig og omsorgsfull helsehjelp innebærer</i>	Kandidaten skal drøfte konsekvenser av manglende oppfølging av regelverk for pleie- og omsorgstjenesten	omsorgstjenesten og hva faglig forsvarlighet innebærer Kandidaten skal gi eksempler på god kvalitet i helse og omsorgstjenesten	Kandidaten skal kjenne til begrepet <i>faglig forsvarlighet</i>
<i>Diskutere betydningen av tverrfaglig samarbeid og helhetlig pasientforløp</i>	Kandidaten skal diskutere hvordan ulike yrkesgrupper kan samarbeide om en bruker for å oppnå et helhetlig pasientforløp	Kandidaten skal forklare og gi eksempler på tverrfaglig samarbeid Kandidaten skal forklare hva helhetlig pasientforløp er	Kandidaten skal kjenne til begrepet <i>tverrfaglig samarbeid</i> Kandidaten skal nevne noen yrkesgrupper det er naturlig for helsefagarbeidere å samarbeide med
<i>Forklare hva brukermedvirkning innebærer, og vise til relevant regelverk</i>	Kandidaten skal drøfte hva brukermedvirkning innebærer, og vise til relevant regelverk	Kandidaten skal gi eksempler på hva brukermedvirkning innebærer for forskjellige brukergrupper opp imot gjeldene regelverk	Kandidaten skal forklare begrepet <i>brukermedvirkning</i>
<i>Gjøre rede for ulike tiltaksplaner som brukes i helse og omsorgstjenesten og i spesialhelsetjenesten</i>	Kandidaten skal gjøre rede for ulike tiltaksplaner og lage egne forslag til tiltaksplaner Kandidaten skal forklare forskjell på primærhelsetjenesten og spesialisthelsetjenesten	Kandidaten skal forklare hvordan man bruker de ulike tiltaksplanene i helse og omsorgstjenesten Kandidaten skal vite hva spesialhelsetjenesten er	Kandidaten skal kjenne til de ulike tiltaksplanene som brukes i pleie- og omsorgstjenesten

<i>Forklare hva yrkesetikk er, og drøfte yrkesetiske problemstillinger</i>	Kandidaten skal forklare og diskutere yrkesetikk i forhold til relevant regelverk	Kandidaten skal forklare og gi eksempler på hva yrkesetikk her	Kandidaten skal forklare begrepet <i>yrkesetikk</i>
<i>Gjøre rede for gjeldende regelverk for håndtering av legemidler og for helsefagarbeiderens ansvar og rolle i forbindelse med dette</i>	Kandidaten skal gi eksempler på riktig legemiddelhåndtering og gjøre rede for helsefagarbeiderens ansvar og rolle i forbindelse med dette	Kandidaten skal gi eksempler på riktig legemiddelhåndtering Kandidaten skal kjenne til helsefagarbeiderens ansvarsområde og rolle i forhold til medikamenthåndtering	Kandidaten skal kjenne til regelverk omkring legemiddelhåndtering
<i>Forklare prinsippene for universell utforming</i>	Kandidaten skal forklare hva universell utforming innebærer og begrunne hvorfor dette er viktig Kandidaten skal gi eksempler på universell utforming	Kandidaten skal gi eksempler på prinsipper for universell utforming	Kandidaten skal forklare begrepet <i>universell utforming</i>
<i>Gjøre rede for hvordan helse, miljø og sikkerhet er organisert</i>	Kandidaten skal drøfte betydningen av helse, miljø og sikkerhet Kandidaten skal forklare organiseringen i en bedrift og vise til gjeldene regelverk	Kandidaten skal forklare hva helse, miljø og sikkerhet er Kandidaten skal si noe om HMS-organiseringen i en bedrift og forklare hvorfor det er viktig	Kandidaten skal beskrive hva helse, miljø og sikkerhet er

<i>Beskrive helsefagarbeiderens rolle i arbeid med å ivareta fysisk og psykisk helse</i>	Kandidaten skal drøfte og gi eksempler på hvordan en helsefagarbeider kan ivareta fysisk og psykisk helse hos brukeren	Kandidaten skal gi eksempler på hva helsefagarbeideren kan gjøre for å ivareta fysisk og psykisk helse hos en bruker	Kandidaten skal forklare hva psykisk og fysisk helse er
<i>Gjøre rede for fysiske, psykiske og sosiale konsekvenser av rusmisbruk</i>	Kandidaten skal drøfte fysiske, psykiske og sosiale konsekvenser av rusmisbruk. Kandidaten skal gi eksempler på tiltak i forbindelse med dette. Kandidaten skal gi eksempler på tverrfaglig samarbeid i forbindelse med rusarbeid	Kandidaten skal gi eksempler på konsekvenser i forhold til det sosiale, fysiske og psykiske aspektet med rusmisbruk	Kandidaten skal nevne minst én konsekvens av rusmisbruk i forhold til det fysiske, psykiske og sosiale aspektet
<i>Gjøre rede for og anvende ergonomiske prinsipper i yrkesutøvelsen</i>	Kandidaten skal gjøre rede for betydningen av å anvende ergonomiske prinsipper Kandidaten skal gi eksempler på hjelpemidler og velferdsteknologi	Kandidaten skal gi eksempler på når man skal anvende ergonomiske prinsipper Kandidaten skal nevne noen hjelpemidler	Kandidaten skal kjenne til begrepet <i>ergonomi</i> og de viktigste ergonomiske prinsippene

www.vigoiks.no/eksamen